

Javaslat
Ózd Város Önkormányzata 2013. évi költségvetési koncepciójára

Ózd, 2012. november 29.

Előterjesztő: Polgármester
Előkészítő: Jegyző

A költségvetési koncepció a 2013. évben várhatóan rendelkezésre álló pénzeszközök mértékét, azok felhasználhatóságát kívánja körvonalazni és meghatározni, tekintettel az önkormányzat működését, gazdálkodását meghatározó jogszabályok előírásaira.

Ehhez alapvető információt adnak a Parlamentnek benyújtott Magyarország 2013. évi költségvetéséről szóló törvénytervezetében és az ahhoz a Költségvetési Bizottság által zárószavazás előtt benyújtott, az előterjesztő által is támogatott módosításokban meghatározott célkitűzések, a feladatfinanszírozásra vonatkozó előírások és a központosított előirányzatok fajtái és mértékei.

Az előterjesztésben

- a 2013. évi központi költségvetés jelenleg ismert tervezete alapján bemutatjuk a Kormány gazdaságpolitikájának főbb vonásait, **az önkormányzati feladatellátás finanszírozásának jelentősen megváltozott kereteit és formáit,**
- a rendelkezésre álló információk alapján ismertetjük az önkormányzat várható pénzügyi lehetőségeit, a feladatellátást alapvetően meghatározó jogszabályok jelentős megváltozása alapján az önkormányzat kötelező feladatait és annak központi finanszírozását.

I.

A KORMÁNY 2013. ÉVI GAZDASÁGPOLITIKÁJÁNAK FŐBB VONÁSAI A TÖRVÉNY TERVEZETÉNEK INDOKOLÁSA SZERINT:

1.) A kormányzat gazdaságpolitikája

A Kormány 2013. évi gazdaságpolitikájának célja, hogy a végrehajtott reformok elérjenek az emberekhez, és az erőfeszítések hosszabb távon a munkahelyek teremtésében, a gazdaság és a bérek növekedésében nyilvánuljanak meg.

A kormány véleménye szerint az új Munka Törvénykönyve, a munkaerőpiacra történő visszalépést a közfoglalkoztatáson keresztül segítő Start-munkaprogram és a Széll Kálmán Terv kínálati oldalai hatásai fokozatosan érzékelhetővé fognak válni a munkaerőpiacon. Az indokolás szerint a Széll Kálmán Tervben lefektetett adó-átalakítások hatására 2013-ban a nettó keresetek a bruttó átlagkereseteket meghaladó mértékben fognak emelkedni, amely a reálbérek növekedését eredményezi 2013-ban.

A kormány gazdaságpolitikai célja a gazdasági növekedés megalapozása.

Az euro-övezeti kockázatokat figyelembe véve a 2013. évi központi költségvetés sarokszámai egy óvatos GDP növekedésen alapulnak.

A válság nyomán kialakult szigorú hitelezési feltételek csak kis mértékben javulnak, a belföldi kereslet csak lassan élénkülhet.

A GDP növekedést a körülményeket figyelembe véve 2013-ban még túlnyomórészt a nettó export fogja adni, melynek hatására a feldolgozóipari beruházások szerepe 2013-ban is jelentős marad.

A kormány előrejelzése alapján a még gyengén teljesítő építési beruházások csak a háztartások jövedelmi pozíciójának és a hitelezési feltételek erőteljesebb javulását követően bővíthet.

2.) Az államháztartás céljai és keretei:

A Széll Kálmán Tervben rögzített költségvetési pálya és Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény adósságcsökkentésre vonatkozó előírásai értelmében 2013-ban az államháztartás hiánycélja a GDP 3 %-a alá csökken.

A Kormány törekvése, hogy az államháztartási hiány és ezzel együtt az államadósság csökkentésével, a növekedés feltételeinek megteremtésével az ország gazdasági fejlettsége és foglalkoztatási rátája folyamatosan közelítsen az Európai Unió átlagához.

A 2013. évi költségvetési törvényjavaslat a Széll Kálmán Terv 2.0-ban szereplő Konvergencia-program gazdaság- és költségvetés-politikai célkitűzéseit követi, így az választ ad a külső környezet kihívásaira .

A Kormány által elfogadott Széll Kálmán Terv:

a.) bevételi oldalt érintő intézkedései

- pénzügyi átutalások tranzakciós illetékének bevezetése,
- a távközlési adó bevezetése,
- az energiaellátók jövedelemadójának fenntartása, további bővítése,
- a biztosítási adó bevezetése, a jelenlegi, biztosítókat terhelő adók összevonása,
- az ÁFA beszedési hatékonyság javítása,
- egyes kisadók megszüntetése.

b.) kiadási oldalt érintő javaslatai:

- helyi önkormányzati alrendszer egyenlegjavulása,
- megtakarítás a gyógyszer-támogatásoknál,
- a Kormány alá tartozó intézmények és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok támogatáscsökkentése,
- az állami vagyonnal kapcsolatos kiadási megtakarítások elérése.

Ezekon túlmenően a 2013. évi központi költségvetés tervezete még az alábbi többletintézkedések hatását tartalmazza:

- az e-útdíj bevezetése,
- a nagyvárosi közösségi közlekedés költségvetési támogatásának csökkentése,
- gyógyszer támogatási kiadások további csökkentése,
- az állami forrást igénylő, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok tevékenységének racionalizálása, a tulajdonosi támogatások csökkentése,

- a helyi önkormányzatok egyenlegének javulása az által, hogy a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény alapján az önkormányzatok csak a Kormány engedélyével vehetnek fel hitelt.

A 2013. évi költségvetési törvényjavaslat tükrözi továbbá az állami működés átalakítását, a hatékonyabb, az igényeknek jobban megfelelő ellátórendszerek kialakítását célzó folyamatokat, így:

- a nyugdíjrendszer átalakításának,
- az állami és önkormányzati igazgatás karcsúsításának, átalakításának,
- a felsőoktatási rendszer megújításának,
- a közoktatási, köznevelési rendszer megújításának,
- a szociális ellátások megváltoztatásának, a Start-munkaprogram továbbvitelének,
- az egészségügyi rendszer-átalakításoknak, valamint
- a közösségi közlekedés területén végbemenő változásoknak

a hatásait.

3.) A helyi önkormányzatok támogatási rendszere átalakításának törvénytervezet szerinti indokai, elvei:

2013. évtől az önkormányzati feladatellátás, és ezzel együtt a finanszírozási rendszer is átalakul, mivel az önkormányzatok korábban ellátott feladatai egy része az államhoz kerül. Ennek megfelelően a feladatellátást szolgáló átengedett központi források nagyobb része, illetve egyéb, feladathoz közvetlenül nem kapcsolódó támogatások esetében is megteremtésre kerül a feladatok és források telepítésének egységessége.

A megmaradó feladatok tekintetében **új finanszírozási struktúra kerül kialakításra**, amely elszakad az eddigi jellemzően normatív támogatási rendszertől.

Ebből a szempontból kiemelkedő szerepe van az ágazati feladatok meghatározásának, a kötelező önkormányzati feladatok és helyi közügyek szétválasztásának.

A helyi önkormányzatok 2013-ban a központi költségvetésből a 2012. évi 1.042 milliárd forinttal szemben - a feladatok átrendezése miatt a törvény tervezete szerint - 647 milliárd forint támogatásban részesülnek.

A feladatátrendeződés érinti mind a közoktatást, mind a szociális és az igazgatási ágazatot. Az önkormányzati szervek által ellátott államigazgatási feladatok mértéke mérséklődik, az ügyek egy része a 2013. január 1-jétől létrejövő járási kormányhivatalokhoz kerül.

A közoktatás területén az új rendszerben a feladatellátás megosztásra kerül az állam és önkormányzat között. A közoktatási feladatellátásban az önkormányzatok fő feladata az óvodai ellátás lesz, amelyhez a központi költségvetés támogatással járul hozzá. **A támogatás biztosítja az óvodapedagógusok és dajkák illetményét, emellett kötött felhasználású támogatást biztosít az óvodai nevelést biztosító eszközök és felszerelések beszerzéséhez, valamint a feladatellátásra szolgáló épület folyamatos működéséhez.**

A közoktatási feladatellátás oly módon történik, hogy az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról, míg **az önkormányzat gondoskodik a területén lévő összes, saját tulajdonban lévő, állam által fenntartott köznevelési intézmény ingó és ingatlan vagyonának működtetéséről.**

A működtetés keretében **az önkormányzat – mint működtető - köteles az ingatlan rendeltetésének megfelelő, hatályos köznevelési, tűzvédelmi, munkavédelmi és egészségügyi előírások szerint üzemeltetni és karbantartani. Az önkormányzat köteles továbbá a működtetéssel kapcsolatos közterhek, költségek, díjak viselésére, valamint gondoskodni az ingatlan vagyonvédelméről. A működtető feladata a köznevelési intézmények működéséhez szükséges eszközök, taneszközök, anyagok, árúk, szolgáltatások megrendelése, átvétele, raktározása, készletek pótlása, a köznevelési intézmény feladatellátásához szükséges technikai berendezések, a tulajdonban lévő taneszközök javítása, karbantartása, valamint a köznevelési közfeladat-ellátáshoz szükséges eszközök beszerzése.**

Továbbra is **önkormányzati feladat lesz a gyermekétkeztetés**, amihez a költségvetés támogatást biztosít. A feladat ellátási kötelezettség a fenntartótól függetlenül kiterjed a közigazgatási területen lévő valamennyi nevelési, oktatási intézményre.

A szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben is jelentős változások várhatók.

A jelenleg önkormányzati fenntartásban lévő, fogyatékosokat, pszichiátriai és szenvedélybetegeket ellátó szociális szakosított ellátási, és a gyermekvédelmi szakellátási intézmények fenntartása az államhoz kerül. Az önkormányzatok szakellátási felelőssége az átmeneti idős és hajléktalan személyekre fog kiterjedni.

Az önkormányzatok szerepe az „otthonközeli” ellátások erősítése érdekében az alapellátások területére fog koncentrálni, elősegítve, hogy a rendelkezésre álló erőforrások ne aprózódjanak szét a különböző kötelezettségek között.

A pénzbeli ellátások terén változás, hogy az ápolási díj, időskorúak járadéka és a közgyógyellátás megállapítása és folyósítása állami hatáskörbe kerül.

Fontos változás viszont, hogy a szociális célra kapott támogatások kötött felhasználásúak lesznek, más feladat finanszírozására nem fordíthatók.

Az önkormányzat kulturális feladatainak biztosításához a központi költségvetés önálló támogatást biztosít. Ennek célja, hogy a források az eddiginél célzottabban jussanak el erre a területre.

Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás, helyi adózás, stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását egy – az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő – általános jellegű támogatás szolgálja 2013-tól.

A helyi önkormányzatokat megillető, helyben maradó személyi jövedelemadó összege - mely önkormányzatunk esetében 2012-ben **193.782 Eft** volt - ebbe az általános támogatásba épül be.

Szintén ide kerül részben átcsoportosításra a jelenlegi formájában megszűnő, a jövedelemkülönbség mérséklésére fordított forrás is. (Ennek 2012. évi összege önkormányzatunk esetében **632.916 Eft** volt.)

A 2013. évtől a települési önkormányzatok a normatív támogatások helyett az új önkormányzati törvényben előírt alap feladataik ellátásához a helyi iparüzési adóalapjuk nagyságát figyelembe vevő feladatalapú támogatásban részesülnek.

A helyi adók rendszerét a finanszírozás átalakítása közvetlenül nem érinti, **a helyi bevételek egyre nagyobb szerepet kapnak a kötelező és a nem kötelező feladatok vállalását illetően.**

Változás történik az átengedett adó, a gépjármű adó bevétele tekintetében. A törvény tervezete szerint **az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó mindössze 40 %-a illeti meg az önkormányzatokat**, a 60 % állami bevétel lesz. (2012. évre tervezett bevétel szerint önkormányzatunk bevétel csökkenése **87.000 Eft**)

Továbbra is megmarad az önkormányzatok egyedi működési problémáinak kezelésére szolgáló, az új önkormányzati törvény előírásainak megfelelően kiegészítő támogatást lehetővé tevő tartalék, valamint a közfeladatok változásaiból eredő, előre nem tervezhető kiadásokra (pl. létszámleépítésre) vonatkozó szerkezetátalakítási tartalék.

A 2013. évi központi költségvetés tervezete alapján a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásairól szóló 2004. évi CVII. törvény alapján korábban létrehozott **többcélú kistérségi társulás** az általa ellátott köznevelési, egyes szociális és gyermekjóléti, idős és hajléktalan személyek részére nyújtott szociális szakosított ellátási feladatok után **a támogatásokat 2012. június 30-áig veheti igénybe.**

Ezt követően ezek a támogatások a települési önkormányzatokat illetik meg.

Ebből az is következik, hogy a jelenleg társulás keretében ellátott **egészségügyi alapellátásról és a szociális és gyermekjóléti feladatok további ellátásáról és módjáról az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény önkormányzatra vonatkozó előírásai figyelembevételével a Képviselő-testületnek legkésőbb 2013. első negyedévében dönteni kell.**

II.

A helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok és ágazati jogszabályok által megállapított kötelező feladatok

- 1) Helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok:
  - a) településfejlesztés, településrendezés,
  - b) településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása),
  - c) a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése,
  - d) egészségügyi alapellátás,
  - e) környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása,
  - f) óvodai ellátás,
  - g) kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása,
  - h) szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások,
  - i) lakás- és helyiséggazdálkodás,
  - j) a hajléktalanná vált személyek ellátása,
  - k) helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás,
  - l) helyi közfoglalkoztatás,

- m) helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok,
- n) a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is,
- o) sport, ifjúsági ügyek,
- p) nemzetiségi ügyek,
- q) közreműködés a település közbiztonságának biztosításában,
- r) helyi közösségi közlekedés biztosítása,
- s) hulladékgyűjtés, hulladékgazdálkodás,
- t) távhőszolgáltatás,
- u) víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű –szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

2) Ágazati jogszabályok által meghatározott kötelező feladatok:

- a) A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX tv. 80. § (1) bekezdése a helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzatok részére – annak székhelyén – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról,
- b) A hulladékgyűjtésről szóló törvény szerint a települési hulladékgyűjtési közszolgáltatás ellátása,
- c) A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX tv. szerint a közműves ivóvízellátással és közműves szennyvízkezeléssel és tisztítással kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzése,
- d) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII tv. alapján a településen található szennyvízbekötés nélküli ingatlanok esetében a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének megszervezése és ellenőrzése,
- e) A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. alapján meghatározott feladatok ellátása,
- f) A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII tv. alapján az önkormányzati tulajdonú temetők fenntartása, a temető tárgyi és infrastrukturális létesítményeinek, zöldfelületeinek, valamint sírhelytábláinak megépítése, ill. kialakítása,
- g) A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv 74. § (4) bekezdése alapján a szakképző iskola kivételével a saját tulajdonban lévő , az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetése,
- h) Óvodai nevelés és oktatási feladatok ellátása,

- i) Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdése alapján gondoskodás:
- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
  - a fogorvosi alapellátásról,
  - az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
  - a védőnői ellátásról,
  - az iskola-egészségügyi ellátásról.
- j) Az egészségügyi ellátás folyamatos működtetésének egyes szervezeti kérdéseiről szóló 47/2004. (V.11.) ESzCsM rendelet alapján a települési önkormányzat feladata:
- a központi ügyelet működtetése,
  - egy adott terület lakosságát ellátó több egészségügyi szolgáltató bevonásával szervezett ügyelet esetén közös diszpécshívószolgálat működtetése.
- k) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény előírásai alapján a települési önkormányzat köteles biztosítani:
- szociális étkeztetést,
  - a házi segítségnyújtást,
  - a családsegítést,
  - az idősek nappali ellátását,
  - a szenvedélybetegek, fogyatékosok, pszichiátriai betegek nappali ellátását és nappali melegedőt (hajléktalan),
  - az idősek részére átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást (idősek gondozóháza),
- l) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a települési önkormányzat kötelező feladata:
- a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.
  - a gyermekjóléti szolgálat működtetése,
  - bölcsőde fenntartása,
  - gyermekek átmeneti otthona működtetése,
  - a családok átmeneti otthona fenntartása,
- m) A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. tv. 64. § (1) bekezdése alapján a városi önkormányzat kötelező feladata:
- nyilvános könyvtár fenntartása, vagy nyilvános könyvtár szolgáltatásának megrendelése,

- a helyi közművelődési tevékenység támogatása, a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi szintér, illetve közművelődési intézmény biztosítása.

Az önkormányzat kötelező és nem kötelező feladatainak ismertetéséhez hasonlóan célszerűnek tartjuk feleleveníteni a jogszabályok önkormányzat gazdálkodására vonatkozó 2013. január 1-től hatályos fontosabb előírásait.

III.

Az önkormányzatok gazdálkodására vonatkozó fontosabb jogszabályok előírásai

- 1) Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény gazdálkodásra és a feladatfinanszírozási rendszerre vonatkozó előírásai:
  - a) A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből kell finanszírozni és ellátni a törvényekben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatellátást nem veszélyeztető önként vállalt feladatokat.
  - b) A kötelező és nem kötelező feladatok forrásait és kiadásait a költségvetési rendeletben elkülönítetten kell szerepeltetni.
  - c) A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető.
  - d) A helyi önkormányzat a feladatai ellátásának feltételeit saját bevételeiből, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, valamint központi költségvetési támogatásból teremti meg.
  - e) Az önkormányzat veszteséges gazdálkodásának következményei a helyi önkormányzatot terhelik.
  - f) A helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős.
  - g) A feladatfinanszírozási rendszer keretében a központi költségvetés a kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatok megfelelő ellátásához kötött felhasználású feladatalapú támogatást biztosít.
  - h) A g) pontban nem szereplő feladatok ellátásához a központi költségvetés támogatást nyújthat.

- i) A g) és h) pontok szerinti támogatás biztosítása során a következő szempontok kerülnek figyelembevételre:
  - takarékos gazdálkodás,
  - az önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétel,
  - a tényleges saját bevétel,
- j) A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítani kell az önkormányzat bevételi érdekeltségének fenntartását,
- k) A képviselő-testület hatásköréből többek között nem ruházható át az államháztartáson kívüli forrás átvétele és átadása. (Ez azt is jelenti, hogy nem csak az alapítványi támogatásokhoz szükséges képviselő-testületi döntés, hanem magánszemélyek, egyesületek és egyéb civil szervezetek esetén is.)

2) Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény önkormányzat gazdálkodására vonatkozó fontosabb előírásai

- a) Adósságot keletkeztető ügylet és annak értéke:
  - hitel, kölcsön felvétele, átvállalása és annak aktuális tőketartozása,
  - hitelviszonyt megtestesítő értékpapír forgalomba hozatala a forgalomba hozatala napjától a beváltás napjáig, kamatozó értékpapír esetén annak névértéke, egyéb értékpapír esetén annak vételára,
  - váltó kibocsátása a beváltás napjáig,
  - a számviteli törvény szerint pénzügyi lízing lízingbevevői félként történő megkötése a lízing futamideje alatt,
  - a visszavásárlási kötelezettség kikötésével megkötött adásvételi szerződés eladói félként történő megkötése,
  - a szerződésben kapott, legalább 365 napos halasztott fizetés, részletfizetés, és a még ki nem fizetett ellenérték,
- b) Adósságot keletkeztető ügylet a c) bekezdésben meghatározott esetek kivételével érvényesen csak a Kormány előzetes hozzájárulásával köthető.
- c) A Kormány hozzájárulása nélkül lehet:
  - az EU-s, vagy más nemzetközi szervezettől megnyert pályázat önrészenek és a támogatás előfinanszírozásának biztosítására szolgáló adósságot keletkeztető kötelezettséget vállalni,
  - adósságrendezési eljárás során reorganizációs hitelt igénybe venni,

- likvid hitelt (naptári éven belül visszafizetendő hitelt, ideértve a pénzforgalmi számlához kapcsolódó hitelt is) felvenni,
  - 10 Mft-ot meg nem haladó fejlesztési célú adósságot keletkeztető ügyletet megkötni.
- d) Az a) pont szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó tárgyevi összes fizetési kötelezettség az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladhatja meg az önkormányzat adott évi saját bevételének 50 %-át.
- e) Önkormányzat saját bevétele:
- a helyi adóból származó bevétel,
  - az önkormányzati vagyon és az önkormányzatot megillető vagyoni értékű jog értékesítéséből és hasznosításából származó bevétel,
  - az osztalék, a koncessziós és hozambevétel,
  - a tárgyi eszköz és az immateriális javak, részvény, részesedés értékesítéséből származó bevétel,
  - bírság-, pótlék- és díjbevétel.
- f) Az önkormányzat nem indíthat új fejlesztést, ha adósságot keletkeztető ügyletéhez kapcsolódó tárgyevi összes fizetési kötelezettsége eléri, vagy meghaladja a saját bevétel 50 %-át.
- g) A kormány az adósságot keletkeztető ügyletkez az alábbi együttes feltételekkel járul hozzá:
- az adósságot keletkeztető ügylet az önkormányzat törvényben meghatározott feladatának ellátásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi azzal, hogy a működési kiadások folyamatos teljesítése biztosított, és
  - amennyiben a teljesül az f) pont szerinti feltétel,

A fentiekből látható, hogy a hatályos jogszabályok az adósság növelésének megakadályozása érdekében igen szigorú feltételekhez kötik az újabb külső forrásból történő kötelezettségvállalások hitelből történő finanszírozását.

Ez vonatkozik mind a működési és mind a fejlesztési hitelek igénybevételére is.

Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvény tervezetének szelleme is iránymutatása, valamint az önkormányzatok gazdálkodására vonatkozó hatályos jogszabályok előírásai egyértelműen jelzik, hogy az önkormányzatok újabb kötelezettségvállalását – az államadósság további növekedésének megakadályozása érdekében – a jogszabályok igen szigorú feltételekhez kötik és az előírt feltételek hiánya esetén nem engedélyezik.

Ennek figyelembevételével az önkormányzat a kötelező és nem kötelező feladatellátását és annak finanszírozását a saját bevétel és a központi költségvetési támogatás figyelembevételével kell meghatározni.

A fentiekből az is következik, hogy a központi költségvetési támogatás a kötelező önkormányzati feladatok ellátásához szükséges pénzügyi feltételeket csak részben biztosítja, **a továbbiakban szükséges forrást az önkormányzatnak kell saját forrásból biztosítani.**

Ebből az is következik, hogy az elkövetkező években a bevételek mértéke – ami már a „hagyományos” közigazdasági feltételek alapján az elmúlt években is kemény költségvetési korlátnak számított – határozza meg a kiadási lehetőségeket, azaz a bevételi lehetőségekhez kell a kiadásokat meghatározni.

A 2013. évi központi költségvetés törvénytervezete önkormányzati finanszírozásra vonatkozó rendelkezései, a 2012. évihez viszonyított igen jelentős központi támogatás csökkenése, valamint átalakítása miatt az eddigiektől is szigorúbb és fegyelmezettebb, és rendkívül takarékos pénzgazdálkodást fog megkövetelni !

IV.

JAVASLAT ÓZD VÁROS 2013. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI KONCEPCIÓJÁRA

Ózd város 2013. évre vonatkozó költségvetési koncepciójának kialakításánál és a költségvetés előkészítésénél, az elmúlt évektől jelentősen eltérő kötelező feladatellátással és ehhez kapcsolódóan a korábbiaktól jelentősen módosuló központi finanszírozási szemlélettel és móddal kell számolni.

A központi finanszírozás alapvetően a kötelező feladatok ellátásához nyújt egy központilag előírt mérték szerinti – **nem a teljes kiadásokat fedező** – forrást, melynek alacsony mértéke tartós finanszírozási feszültségekkel járhat.

A kötelező feladatok nem teljes mértékű finanszírozása miatt az önként vállalt feladatok kiadásainak finanszírozására csak a saját bevételekből kötelező feladatellátáshoz fel nem használt előirányzata szolgálhat.

Megismételve a korábbi években már többször megfogalmazott alapvető költségvetési tervezési alapelvet, a tervezhető bevételt szigorú költségvetési korlátnak kell tekinteni és ezt figyelembe véve kell, elsősorban a kötelező feladatok ellátását biztosító kiadásokat megtervezni.

A kötvénykibocsátásból származó tartalék forrás és a Borsodvíz Zrt. vagyonkezelési díja már csak igen szűk mértékű kötelezettségvállalásra nyújt fedezetet.

Figyelembe kell továbbá venni, hogy a Magyarország gazdasági stabilitásról szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján – néhány kivételtől eltekintve – újabb adósságot keletkeztető ügylet vállalására már csak a kormány engedélyével van lehetőség.

A koncepció főbb célja a megváltozott feladat ellátási kötelezettségek és központi finanszírozási feltételek jelentős átalakítása figyelembevételével, a már vállalt kiadási kötelezettségek, a nagy ellátó rendszerek átalakítására vonatkozó törvények előírásainak betartásával az alábbiak:

- A költségvetés működési kiadásait elsősorban a kötelező feladatok ellátásához szükséges forrás biztosításával, a bevételi lehetőségek figyelembevételével kell megtervezni.
- Az intézményi feladatellátás finanszírozását a gazdaságosság, hatékonyság, takarékoság, eredményesség elveinek betartásával kell meghatározni.
- Kiemelt feladat a munkahelyteremtés elősegítése, új és tartós munkahelyeket létrehozó befektetők - kormányzat támogatásával való - felkutatása, a kistérség területén történő munkahelyteremtés elősegítése.
- A folyamatban lévő infrastruktúra, gazdaság és város-rehabilitációs és egyéb projekteket költségelőirányzaton belül, költségvetési többletforrás igénybevétele nélkül kell végrehajtani.

1.) Az Önkormányzat 2013. évi várható bevételei, forráslehetőségei:

A 2013. évi költségvetési törvényjavaslat alapján a központi forrásból származó működési bevételek formája alapvetően megváltozik, a korábbi normatív támogatást felváltja a feladatalapú finanszírozás.

Az állami forrásból származó szabad felhasználású bevételek és a helyi adóbevételek befolyásolására, növelésére az önkormányzatnak gyakorlatilag nincs lehetősége, ezért a mindenkori kiadásokat kell a rendelkezésre álló bevételekhez igazítani.

A jelentősebb bevételi jogcímek jellemzői:

A törvénytervezet szerint megállapítható, hogy a központi támogatás mértéke 2012-höz képest – a feladatellátás változását is figyelembe véve – várhatóan, jelentősen kb. **1,4 mrd Ft-tal csökken.**

- A **helyi adóbevételeken** belül a legnagyobb tétel az iparüzési adó. A 2011. évről benyújtott bevallások összesített adatai alapján bevallott adóalap, valamint a felszámolás, végelszámolás, tevékenységet kezdő és befejező társaságok miatti módosító adóalapok alapján meghatározott adómérték 850.000 – 950.000 Eft-ban várható.

A helyi adón belül a nem lakáscélú ingatlanok építményadójának emelésére és a lakáscélú ingatlanokra vonatkozó kiterjesztésére az önkormányzat jogszabály szerinti lehetősége megvan, azonban ezzel a jelenlegi jövedelmi viszonyok figyelembevételével jelenleg élni nem kíván.

A nem lakáscélú ingatlanok után a tervezhető bevétel kb. 330.000 E Ft.

- A **gépjárművek** teljesítményéhez kötött **adóztatásában**, annak mértékében változás nem történt. A változás történik viszont az adóbevétel megosztásában. Mivel a gépjárműadó átengedett központi adó, a tervezett szabályozás szerint a beszedése önkormányzati feladat marad, míg a bevétel 60 %-a a központi költségvetést illeti meg.
- Az önkormányzati **ingatlan és egyéb vagyon értékesítéséből** fizetőképes kereslet hiányában jelentősebb bevétellel számolni, konkrét adás-vételi szerződés hiányában tervezni nem lehet.
- Forráslehetőséget jelenthet az olyan **pályázati lehetőségek** kihasználása, melyek révén a **működési, fenntartási kiadások garantáltan csökkenthetők**.
- A bevételnövelés korlátozottsága miatt a városüzemeltetési feladatok ellátásához – az önkormányzati forrás csökkentése érdekében - célzottan és a lehetőségek függvényében célzottan és maximálisan ki kell használni a Startmunka program által biztosított lehetőségeket.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat várható bevételeinek és egyéb forráslehetőségeinek jelentős részét az Önkormányzat által nem igen befolyásolható tényezők határozzák meg.

Ebből következik, hogy a 2013. évi várható pénzügyi lehetőségek az elmúlt évekhez képest sokkal szigorúbb és költségtakarékosabb gazdálkodást igényelnek.

A működési kiadásokat minden területen csökkenteni kell.

A várható központi források és a jelenlegi mértékek szerint várható saját bevételek mértéke alapján a nem kötelező feladatok ellátásához szükséges forrás már csak a kötelező feladatellátás forrásainak – kockáztatva a feladatellátás elláthatóságát – csökkentésével, ill. helyi adóbevétel növelésével biztosítható.

2.) Az önkormányzat költségvetési kiadásainak lehetséges mértéke, lehetősége:

a.) Működési kiadások:

A költségvetési kiadások között a megváltozott feladatellátás mellett is meghatározóak a működési kiadások, melyek függetlenül a bevétel alakulásától folyamatosan növekednek.

Az önkormányzat költségvetése alapján a működési kiadásain belül meghatározóak a személyi jellegű kiadások és az intézmények finanszírozása.

Az elmúlt években jelentős tételt jelentettek a nem kötelező feladatok finanszírozására fordított kiadások, melyekre a jelenlegi finanszírozási előírások és források figyelembevételével már nem lesz lehetőség.

b.) Felhalmozási kiadások:

A Képviselő-testület pályázatok önerejére vonatkozó döntéseit figyelembe véve a felhalmozási céltartalék mértéke a Borsodvíz Zrt. vagyonkezelési díjként történt 2012. évi befizetését is figyelembe véve már csak 45,6 Mft.

A 2013. évi és az azt követő időszakot érintő pénzügyi kötelezettségvállalások jelenlegi kondíciókkal számított évenkénti mértékét az alábbiakban mutatjuk be:

<u>Megnevezés / év</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
<u>MFB Rt által folyósított hitel</u>			
Tőketörlesztés (Eft)	47.051		
Kamatfizetés (Eft)	709		
<u>Panel felújítási hitel</u>			
Tőketörlesztés (Eft)	9.265		
Kamatfizetés (Eft)	125		
<u>Kötvény törlesztésével kapcsolatos kiadások</u>			
Tőketörlesztés (Eft)		88.087	352.348
Kamatfizetés (Eft)	103.520	103.520	98.543

<u>Összesen: (Eft)</u>	<u>160.670</u>	<u>191.607</u>	<u>450.891</u>

A kormány által bejelentett, az önkormányzat tartós kötelezettségvállalásának átvállalását érintő feltételeket meghatározó döntésre várhatóan 2013-ban kerül sor, így annak kedvező hatásaival csak a konkrét döntést követően lehet számolni.

3.) A 2013. évi költségvetés előkészítésének elvei, feladatai:

A 2013. évi költségvetést csak a kötelező feladatokat figyelembe véve és újragondolva, tételes számításokkal alátámasztva, a központi forrás figyelembe vételével, csak a legszükségesebb személyi és dologi kiadásokat alapul véve lehet összeállítani.

A jelenleg rendelkezésre álló információkat, a központi finanszírozás feladatellátáshoz kapcsolódó finanszírozás mértékét, a helyi bevételek változatlan és a jelenlegi pénzügyi folyamatok alapján bizonytalan mértékét figyelembe véve a 2013. év legfontosabb pénzügyi feladata az önkormányzati kötelező feladatok ellátásához szükséges források biztosítása annak érdekében, hogy a feladatellátás egész évben zavartalan legyen.

A kötelező feladatok finanszírozási szerkezetén belül növelni kell a központi forrásból biztosított támogatások, ill. az intézményi saját bevételek részarányát, csökkentve ez által az önkormányzati saját forrásból történő kiegészítés mértékét.

A 2013. évi költségvetés tervezésekor a maximális takarékoságot, a feladatellátásra vonatkozó szigorú finanszírozási előírásokat, a működési kiadások tartós csökkentését maradéktalanul érvényesíteni kell.

Ennek megfelelően:

- a.) Ismételten át kell tekinteni az önkormányzat intézményi rendszerét és a szükséges racionalizálásokat végre kell hajtani.
- b.) A költségvetési intézményeknél a nem kötelező feladatellátásra vonatkozó kötelezettségvállalás csak abban az esetben vállalható, ha az előzetes kalkuláció alapján a kiadások garantáltan megtérülnek.
- c.) Az egészségügyi alapellátás feladatait, tevékenységét úgy kell megszervezni, hogy ahhoz az OEP-től kapott forráson felül önkormányzati működési támogatást ne kelljen biztosítani.
- d.) A pénzbeli szociális ellátások önrészére biztosított támogatást úgy kell megtervezni, hogy az fedezetet nyújtson a szociális feladatok ellátását biztosító kistérségi intézmények szükséges kiegészítő támogatására is.
- e.) A Polgármesteri Hivatal kiadásai között teljesítményösztönzéssel és célfeladat ellátással kapcsolatos kiadások fedezetére a 2012. évit meg nem haladó mértékben tervezhető és használható fel.
- f.) Folyamatos kiadással járó megbízási szerződéseket csak abban az esetben lehet megkötni, ha az adott feladat a költségvetési szerveken belül igazoltan nem látható el.
- g.) A lebonyolítási és megbízási szerződésekben minden esetben rögzíteni kell a megbízott anyagi felelősségét.

- h.) Felhalmozási kiadásokat tervezni a konkrét feladat és cím meghatározásával, megfelelő műszaki előkészítést követően a teljes bekerülési költség (előkészítés, tervezés, lebonyolítás, üzembe helyezés, stb.) alapos számbavételével a várható megtakarítások kimutatásával lehet.
- i.) A Képviselő-testület 2013. évre az Ózdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat működésének és egyéb kiadásainak fedezetére összesen 4500 E Ft támogatást biztosít.
- j.) További önerőt igénylő felújítási, beruházási projektek csak akkor indíthatók, ha ahhoz a saját forrás a kötelezettségvállalás időpontjában rendelkezésre áll, ill. ahhoz a kormány hozzájárult.

Mindezeket figyelembe véve kérem a 2013. évi költségvetési koncepció megvitatását és a határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat
Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2012.(XI.29.) határozata
Ózd Város Önkormányzata 2013. évi költségvetési koncepciójáról

Ózd város Képviselő-testülete a fenti tárgyban előterjesztett javaslatot megvitatta és az alábbi határozatot hozza.

- 1.) A Képviselő-testület a 2013. évi költségvetési előirányzatok kialakításánál kiemelten kezeli:
  - a.) a kötelező önkormányzati feladatok ellátását,
  - b.) az új munkahelyek létrehozását szolgáló fejlesztések, befektetések ösztönzését,
  - c.) az önkormányzati önerő biztosítását a kötelező feladatokat ellátó intézmények költségtakarékossági pályázatainak támogatását,
  - d.) a folyamatban lévő infrastruktúra fejlesztési pályázatok költségelőirányzaton belüli végrehajtását,
- 2.) Az 1.) pontban meghatározott kiemelt célok teljesítése érdekében:
  - a.) A működési kiadásokat valamennyi területen, valamennyi önállóan működő költségvetési szervnél a feladatellátás minimumfeltételeinek figyelembevételével kell megtervezni.
  - b.) A kistérségi társulás keretében működő szociális ágazat működési kiadásainak előirányzatát az önkormányzati szociális pénzbeli juttatások fedezetének terhére kell megtervezni.
  - c.) Az egészségügyi alapellátás kiadásait az OEP bevételekből kell finanszírozni.
  - d.) A Polgármesteri Hivatal kiadásai között teljesítményösztönzéssel és célfeladat ellátással kapcsolatos kiadások fedezetére az előző évi mértéket meg nem haladó összeg tervezhető.
  - e.) Az államháztartáson kívülre folyósított támogatásokat, a támogatott feladat fontosságától függően minimálisra kell csökkenteni.
  - f.) A 2013. évi költségvetés tervezése során a különböző önkormányzati feladatokra (pl. városi rendezvényekre, rehabilitációs feladatokra, stb.) szolgáló kereteket a pénzügyi lehetőségek szerinti mértéknek megfelelően csökkenteni kell.
  - g.) A 2013. évi működési kiadások előirányzatainál elsősorban a kötelező önkormányzati feladatok anyagi feltételeit kell megfelelő szinten biztosítani.

- h.) További, jelentős önerőt igénylő felhalmozási kötelezettségvállalásra csak akkor kerülhet sor, amennyiben annak forrása a kötelezettségvállalás időpontjában rendelkezésre áll.
  - i.) Olyan működési és felhalmozási kiadásokra, melyek a kiadások tartós növekedését eredményezik, forrás nem biztosítható, kötelezettség nem vállalható.
- 3.) A Képviselő-testület az Ózdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2013. évi működési támogatását 4500 E Ft-ban határozza meg.

Az 1.)-3.) pontban megfogalmazott iránymutatásokat a 2013. évi költségvetés kidolgozásánál – a konkrét pénzügyi bevételeket is figyelembe véve – szigorúan érvényesíteni kell.

Felelős: Polgármester

Határidő: a 2013. évi költségvetés előterjesztése